

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 111/14
Люксембург, 17 юли 2014 г.

Заклучение на генералния адвокат по дело C-528/13
Geoffrey Léger/Ministre des affaires sociales et de la santé и Établissement
français du sang

**Според генералния адвокат Mengozzi сексуална връзка между двама мъже
сама по себе си не представлява поведение, което би могло да обоснове
постоянно отхвърляне като кръводарител**

*Такова отхвърляне обаче може да бъде обосновано с оглед целта за закрила на
общественото здраве, при условие че не надхвърля необходимото*

На 29 април 2009 г. лекарят на Établissement français du sang (EFS) не допуска г-н Léger да даде кръв с мотива, че последният е хомосексуалист и че френското право предвижда постоянно отхвърляне като кръводарители на мъже, които са имали полови контакти с други мъже. Г-н Léger обжалва това решение пред tribunal administratif de Strasbourg (Административен съд, Страсбург), който от своя страна иска от Съда да установи дали такова постоянно отхвърляне е съвместимо със съответната директива на Съюза¹. Последната предвижда постоянно отхвърляне като кръводарители на лица, чието сексуално поведение ги излага на риск от заразяване със сериозни инфекциозни болести.

Съгласно представеното днес заключение на генералния адвокат Paolo Mengozzi фактът, че мъж е имал полови контакти с друг мъж, сам по себе си не представлява „сексуално поведение“ по смисъла на директивата, което би могло да обоснове постоянно отхвърляне на такъв мъж като кръводарител. Генералният адвокат достига до този извод, като се позовава на общия смисъл на понятието „сексуално поведение“ (което не е дефинирано в директивата). Според г-н Mengozzi поведението определя начина, по който лицето се държи, тоест как действа, като в този смисъл сексуалното поведение би могло да се определи от сексуалните навици и практики на съответното лице, или с други думи от конкретните условия, при които са били осъществени съответните полови контакти.

С оглед на това фактът, че мъж е имал полови контакти с друг мъж, не представлява поведение по смисъла на директивата. Френската правна уредба разглежда този факт по-скоро като необорима презумпция за излагане на повишен риск, независимо от условията и честотата на контактите или наблюдаваните практики. Въз основа на тази презумпция френското право по същество изключва като кръводарители всички хомосексуални и бисексуални мъже, единствено поради това че са имали или имат полови контакти с друг мъж. В този смисъл възприетият от Франция критерий е формулиран твърде широко и твърде общо, докато използваното от законодателя на Съюза понятие „сексуално поведение“ изисква идентифицирането на конкретно определени действия и отношение, излагащи желаещото да стане кръводарител лице на повишен риск от заразяване.

ДФЕС обаче предвижда, че всяка държава членка може да запази или да въведе по-стриктни защитни мерки от установените с директивата². В това отношение г-н Mengozzi напомня, че държавите членки могат да упражняват тази си свобода дотолкова, доколкото не се застрашава от нарушаване първичното право на Съюза, и по-специално основните права и свободи. Като отхвърля окончателно като кръводарители всички мъже, които са

¹ Директива 2004/33/ЕО на Комисията от 22 март 2004 година за прилагане на Директива 2002/98 относно някои технически изисквания за кръвта и кръвните съставки (ОВ L 91, стр. 25; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 11, стр. 110).

² Член 168, параграф 4, точка а) ДФЕС.

имали или имат полови контакти с друг мъж, френската правна уредба въвежда явна непряка дискриминация, основана едновременно на пола (за мъжете) и на сексуалната ориентация (хомосексуалност и бисексуалност).

Генералният адвокат разглежда въпроса дали тази разлика в третирането е обоснована и пропорционална. В това отношение той отбелязва, че френската правна уредба преследва легитимна цел, доколкото е насочена към максимално намаляване на рисковете от заразяване на реципиентите и с това способства за постигането на общата цел за гарантиране на високо равнище на закрила на общественото здраве.

Що се отнася обаче до принципа на пропорционалност г-н Mengozzi счита, че макар да изглежда подходяща за постигането на преследваната цел, френската правна уредба е възможно все пак да надхвърля необходимото. Ето защо генералният адвокат счита, че запитващата юрисдикция следва да провери дали епидемиологичната обстановка във Франция се основава на надеждни, представителни и актуални статистически данни и дали с оглед настоящото състояние на научното познание не би било възможно, без да се въведат прекомерни ограничения по веригата на кръвопреливане, да се предвидят мерки за поставяне на даренията под карантина до преминаването на прозоречния период³. Всъщност според г-н Mengozzi най-критичен е прозоречният период, който излага реципиентите на най-висок риск. Провеждането на съответните изследвания на кръвта след изтичане на периода, през който вирусът е неоткриваем, би позволило значително доближаване до нулев риск.

Генералният адвокат подчертава и непоследователността на френската правна уредба, която не предвижда специфично противопоказание за жена, чийто партньор е имал или има полови контакти с други мъже. Освен това за лице, чийто партньор е серопозитивен, е предвидено само временно противопоказание за 4 месеца, въпреки че в този случай съществува реално излагане на риск. Накрая, г-н Mengozzi съпоставя хипотезата, в която мъж е имал само веднъж в живота си или в редки случаи хомосексуални контакти с предпазни средства (в която хипотеза мъжът е окончателно изключен като кръводарител), с хипотезата, в която хетеросексуално лице редовно осъществява контакти без предпазни средства (и в която по отношение на това лице ще се приложи само временно противопоказание).

Г-н Mengozzi счита, че запитващата юрисдикция би трябвало да провери и дали не е възможно въпросникът за оценка на кандидатите за кръводарители да се преработи по такъв начин, че чрез индивидуално събеседване медицинските специалисти да могат да установят дали кандидатите нямат т. нар. „рисково“ сексуално поведение (каквато оценка впрочем може да се направи за останалата част от групата) и така задоволително да се гарантира здравето на реципиентите.

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключение на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предложат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено. Съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

³ През „прозоречния период“ вирусите HIV 1 и HIV 2 не могат да бъдат открити с диагностични тестове (като този период е съответно 12 дни за вируса HIV 1 и 22 дни за вируса HIV 2). Тъй като максималният срок за съхранение на кръвта е 45 дни, поставянето под карантина на дарената кръв за 22 дни и изследването ѝ след изтичането на този период обективно би могло да представлява разрешение, позволяващо постигането по най-добрия начин на преследваната от Франция цел.

[Пълният текст](#) на заключението е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106